

УДК 343.01

DOI <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i5.2246>**О. Євдокімова,**кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права № 1
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ЩОДО ПЕРСПЕКТИВНИХ НАПРЯМІВ УПРОВАДЖЕННЯ ВІДНОВНОГО ПРАВОСУДДЯ У КРИМІНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Вступ. Зростаюче в останні десятиріччя значення концепції відновного правосуддя як форми реакції на кримінальне правопорушення викликало дискусію щодо доцільності та ефективності його застосування, зокрема, в аспекті існування конфлікту між парадигмою примирення і постулатами традиційного (карального) правосуддя. Протиріччя між цими формами відправлення правосуддя полягає в тому, що вони пропонують зовсім різні способи реакції на кримінальне правопорушення. Каральне правосуддя визнає кримінальне правопорушення як порушення закону і через це передусім зосереджується на покаранні винного. Натомість відновне правосуддя розглядає кримінальне правопорушення крізь призму посягання на конкретну людину, а тому для нього пріоритетне значення має відновлення соціальних відносин та збалансування інтересів жертви із процесом реінтеграції винного в суспільство [1], у зв'язку з цим покаранню відводиться другорядна роль. Нормативні основи відновного правосуддя, його «глибина» принципово відрізняються від карального. На відміну від традиційних форм вирішення кримінально-правового конфлікту, які справедливості кримінальної відповідальності вбачають у досягненні справедливого балансу між правами і свободами особи та захистом інтересів держави й суспільства через вибір покарання,

домірного вчиненому кримінальному правопорушенню, відновне правосуддя набагато ширше і глибше трактує усталене поняття справедливості [2]. Отже, якщо каральне правосуддя прагне досягти відновлення соціальної справедливості шляхом обмеження прав винної особи, пропорційного вчиненому кримінальному правопорушенню, тобто через «страждання» винного, то відновне правосуддя спрямовує свої зусилля на зміцнення суспільних відносин. Вважається, що завдяки тому, що жертва посягання одержує належну компенсацію за заподіяну їй моральну та матеріальну шкоду, а правопорушник через його дії щодо усунення спричинених негативних наслідків та примирення із жертвою отримує можливість знов інтегруватися в суспільство, відновлюються суспільні правопорушення. За такого підходу жертва правопорушення, суспільство і правопорушник мають можливість брати активну участь у процесі відправлення правосуддя на відміну від їх пасивної ролі в межах традиційного (карального) правосуддя. Саме у примиренні та реінтеграції відновне правосуддя бачить відродження гармонії в суспільстві.

Відновне правосуддя ґрунтується на трьох основних постулатах. По-перше, залучення до процесу відправлення правосуддя всіх сторін, які мають законну зацікавленість у вирішенні кримінально-правового

конфлікту, а саме жертви, правопорушника, їхніх близьких та суспільства загалом. По-друге, відсутність заздалегідь визначеного, фіксованого в законодавстві, універсального алгоритму дій правопорушника, який притаманний традиційному правосуддю. Механізм відновного правосуддя має більш гнучкий та локальний характер дії, який полягає в наданні сторонам кримінально-правового конфлікту абсолютної свободи у визначенні їхньої моделі поведінки та спектру дій, спрямованих на усунення заподіяної шкоди. Саме тому в практиці застосування відновного правосуддя не існує єдиної моделі вирішення кримінально-правового конфлікту. Тип і зміст програм примирення варіюється в різних регіонах та юрисдикціях відповідно до їх правового, соціально-політичного та культурного контексту. По-третє, відновне правосуддя прагне посилити голос жертви в процесі вирішення кримінально-правового конфлікту. На відміну від традиційного кримінального судочинства, в якому правопорушники, як правило, займають більш помітні місця, відновне правосуддя розширює права та надає більше можливостей самим потерпілим, тим самим справляючи терапевтичний вплив на жертв кримінального правопорушення, що дозволяє попередити їх вторинну віктимізацію.

Таким чином, незважаючи на те, що цим, на перший погляд, різними формам відправлення правосуддя – відновному та традиційному – притаманні власні відмінні особливості, втім в основі їх застосування перебуває єдина мета – відновлення соціальної справедливості та протидія злочинності. Уявляється, що саме спрямованість цих двох різних форм вирішення кримінально-правового конфлікту на досягнення спільного результату може стати підґрунтям для пошуку їх комплексної взаємодії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню окре-

мих аспектів відновного правосуддя приділяли увагу П.П. Андрушко, Ю.В. Баулін, В.М. Бурдін, І.А. Войтюк, В.В. Землянська, О.С. Семерак, І.О. Семерак, В.І. Тютюгін, М.І. Хавронюк та багато інших учених. Втім, незважаючи на численні дослідження, питання визначення перспективних напрямів подальшого впровадження ідей відновного правосуддя у кримінальне законодавство України лишаються відкритими.

Метою статті є аналіз правової та соціальної сутності відновного правосуддя і визначення перспективних напрямів його впровадження в кримінальне законодавство України.

Виклад основного матеріалу. Вважається, що перші програми відновного правосуддя як спосіб вирішення кримінально-правового конфлікту, альтернативний судовому розгляду, почали застосовуватися у 1970-х роках з експерименту в Кітченері, Онтаріо, коли співробітник служби пробації у справах неповнолітніх переконав суддю, що двоє неповнолітніх, винних у вандалізмі, повинні зустрітися з жертвами їхньої протиправної поведінки. Після цих зустрічей суддя наказав неповнолітнім виплатити компенсацію потерпілим для їх умовного звільнення від кримінальної відповідальності [3]. Згодом так званий «Кітченерський експеримент» було покладено в основу експериментальних програм, які почали застосовуватися в країнах Північної Америки та Європи.

Слід зазначити, що, незважаючи на позитивні результати таких програм, до 1990-х років ініціативи щодо вирішення кримінально-правового конфлікту через примирення жертви та правопорушника не мали широкого застосування. Втім, із 2000-х років практики відновного правосуддя не тільки починають широко використовуватися, а й дана парадигма відправлення правосуддя отримує визнання на міжнародному рівні, зокрема, в Резолюції Економічної і Соціаль-

ної Ради ООН від 2002 р. «Основні принципи ООН щодо впровадження програм відновного правосуддя у кримінальних справах» [4] та Директиві Європейського парламенту і Ради Європейського Союзу 2012/29/EU «Про встановлення мінімальних стандартів щодо прав, підтримки та захисту потерпілих від злочину, а також заміну Рамкового Рішення Ради Європейського Союзу 2001/220/JHA від 25 жовтня 2012 року» [5, с. 112–152]. Якщо в першому документі наголошується на доцільності формулювання національної стратегії та політики, спрямованих на розвиток відновного правосуддя та формування культурального середовища, сприятливого для застосування відновного правосуддя в роботі правоохоронних органів, суддів та соціальних інституцій, а також місцевих громад, то вже в другому документі містяться конкретні рекомендації щодо застосування процедур примирення.

Що стосується України, то наша держава наразі перебуває лише на початковому етапі впровадження ідей відновного правосуддя у правозастосовну діяльність. Так, прийняття у 2012 р. Кримінального процесуального кодексу України ознаменувалось появою нового інституту, що врегульовує провадження на підставі угод, у тому числі із примиренням з потерпілим, а Кримінальний кодекс України було доповнено положеннями щодо призначення покарання (ч. 5 ст. 65) та звільнення від відбування покарання з випробуванням (ч. 2 ст. 75 КК) на підставі укладення угоди про примирення з потерпілим у кримінальному провадженні. У 2013 р. було засновано громадську організацію «Інститут миру і порозуміння», метою діяльності якої є створення доступної та дієвої альтернативи каральному правосуддю через впровадження програм відновного правосуддя в Україні. Наразі дана організація в партнерстві з Верховним Судом та за підтримки Фонду

демократії Організації Об'єднаних Націй (ФДООН/UNDEF) працює над проектом «Впровадження відновного правосуддя в Україні», метою якого є зміцнення спроможності українських громад здійснювати відновне правосуддя для боротьби зі злочинністю, вирішення конфліктів і сприяння виправленню завданої злочинною шкоди шляхом створення механізмів застосування програм відновного правосуддя [6].

Натепер окремі прояви ідей відновного правосуддя закріплені в окремих положеннях матеріального та процесуального кримінального законодавства України, зокрема, до них слід відносити: 1) закриття кримінального провадження у зв'язку з відмовою потерпілого від обвинувачення (п. 7 ч. 1 ст. 284 КПК); 2) звільнення від кримінальної відповідальності (ст. 46, ч. 4 ст. 289 КК); 3) укладення угоди про примирення з призначенням покарання (ст. 471 КПК, ч. 5 ст. 65 КК) та 4) укладення угоди про примирення з призначенням покарання та звільненням від його відбування з випробуванням (ст. 471 КПК, ч. 2 ст. 75 КК). Втім, уявляється, що, незважаючи на наявність указаних положень у законодавстві України, інтеграція наразі існуючої традиційної системи правосуддя з концепцією примирення потребує подальшого розвитку та реформування нормативно-правової бази, зокрема, в аспекті правової регламентації кримінально-правових наслідків примирення потерпілого з підозрюваним/обвинуваченим і для випадків вчинення кримінального правопорушення у співучасті.

Як було зазначено, чинне кримінальне законодавство України містить положення, які безпосередньо визначають кримінально-правові наслідки примирення підозрюваного/обвинуваченого з потерпілим, до яких, зокрема, належить звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням із потерпілим

(ст. 46, ч. 4 ст. 289 КК). Так, згідно зі ст. 46 КК умовами звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням з потерпілим є: 1) вчинення кримінального правопорушення вперше; 2) тяжкість цього делікту та його форма вини – кримінальний проступок або необережний нетяжкий злочин та 3) вид кримінального правопорушення – усі кримінальні правопорушення, крім корупційних та пов'язаних з корупцією суспільно небезпечних діянь, а також порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керували транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебували під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції. Отже, виходячи зі змісту ст. 46 КК, у тексті закону не міститься жодних заборон щодо можливості звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням потерпілого та підозрюваного/обвинуваченого для випадків учинення кримінального правопорушення у співучасті. Втім, незважаючи на їх відсутність, учинення кримінального правопорушення в співучасті може стати на заваді застосування даних привілейованих приписів. Таке обмеження зумовлено особливостями диференціації кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення у співучасті. Справа в тому, що співучасть у кримінальному правопорушенні згідно з кримінальним законодавством України виступає не тільки як обставина, що обтяжує покарання (п. 2 ч. 1 ст. 67 КК), а й у ролі кваліфікуючої ознаки, наявність якої в окремих складах кримінальних правопорушень призводить як до встановлення більш суворої санкції, так і до зміни категорії тяжкості вчиненого порівняно з основним складом кримінального правопорушення. Наприклад, якщо крадіжка (ч. 1 ст. 185 КК), шахрайство (ч. 1 ст. 190 КК) або хуліганство

(ч. 1 ст. 296 КК) є кримінальними проступками, то вчинення цих діянь у співучасті вже належить до категорії нетяжких злочинів (ч. 2 ст. 185, ч. 2 ст. 190, ч. 2 ст. 296 КК). У свою чергу віднесення цих умисних деліктів до даної категорії тяжкості унеможливорює застосування ст. 46 КК. У зв'язку з цим виникає така ситуація: якщо дві особи самостійно, тобто окремо одна від одної, вчинять крадіжку, шахрайство або хуліганство (ч. 1 ст. 185, ч. 1 ст. 190, ч. 1 ст. 296 КК) щодо того ж самого потерпілого, то кожний з них має можливість примиритися з цим потерпілим, унаслідок чого підлягатиме звільненню від кримінальної відповідальності (ст. 46 КК). Водночас якщо ці правопорушники об'єднують свої зусилля та спільно вчинять ті ж самі посягання, тобто вчинять дані кримінальні правопорушення у співучасті між собою (ч. 2 ст. 185, ч. 2 ст. 190, ч. 2 ст. 296 КК), то, незважаючи на наявність усіх інших умов, передбачених у ст. 46 КК, та примирення з потерпілим, вони вже не можуть претендувати на звільнення від кримінальної відповідальності, бо ст. 46 КК не застосовується до умисних нетяжких злочинів. Втім, уявляється, що з позицій концепції відновного правосуддя обмеження сфери застосування ст. 46 КК випадками вчинення кримінальних проступків або необережних нетяжких злочинів з урахуванням особливостей диференціації кримінальної відповідальності за співучасті значно звужує як гуманітарні ефекти примирення (прийняття на себе відповідальності за заподіяну матеріальну та моральну шкоду та відновлення порушеного права потерпілого з боку підозрюваного/обвинуваченого; зцілення потерпілого, відновлення його почуття справедливості та попередження його повторної віктимізації), так і потенціал позитивних юридичних наслідків, які можуть наставати для осіб, що вчинили кримінальні правопорушення у співучасті.

Слід зазначити, що на тлі розробки стратегії впровадження ідей відновного правосуддя в національне законодавство України до кримінального законодавства вносяться зміни, які певним чином перешкоджають реалізації цих програм на практиці. Зокрема, це стосується новацій правової регламентації механізму звільнення від кримінальної відповідальності за незаконне заволодіння транспортним засобом. Так, відповідно до чинної редакції ч. 4 ст. 289 КК суд звільняє від кримінальної відповідальності особу, яка вперше вчинила дії, передбачені ч. 1 ст. 289 КК, та добровільно заявила про це правоохоронним органам, повернула транспортний засіб власнику і повністю відшкодувала завдані збитки. Порівняно з попередньою редакцією ч. 4 ст. 289 КК законодавець істотно звузив сферу застосування даної заохочувальної (компромісної) норми. Якщо раніше, незалежно від інкримінованої частини ст. 289 КК, вона не могла бути застосована лише щодо особи, дії якої супроводжувались застосуванням насильства до потерпілого чи погрозою його застосування, то наразі можливість звільнення від кримінальної відповідальності закон не допускає в тому числі для випадків учинення даного злочину за попередньою змовою групою осіб або організованою групою. Водночас, на думку науковців, запровадження даного спеціального виду звільнення від кримінальної відповідальності прагнуло забезпечувати реалізацію одразу декількох цілей, а саме: 1) припинення злочину, 2) повернення майна, здобутого злочинним шляхом, та 3) відшкодування завданих збитків [7]. Втім, заборона застосування цих заохочувальних положень щодо осіб, які вчинили даний злочин у співучасті, істотно обмежує їх стимулюючий вплив на посткримінальну поведінку співучасників. На думку О.О. Дудорова, В.В. Ємельяненко, Р.О. Мовчан, встановлюючи такі обмеження, законодавець керувався не стільки

принципом гуманізму, скільки положенням про допустимість компромісу в протидії злочинності, переслідуючи цілком конкретні (прагматичні) цілі, які можуть бути окреслені по-різному [7]. Разом із тим уявляється, що підвищення ступеня суспільної небезпеки даного кримінального правопорушення в разі його вчинення у співучасті не повинно виступати підставою для відмови в цих випадках від можливості досягнення кримінально-правового компромісу та нехтуванням його прагматичних цілей. Навпаки, законодавець має стимулювати бажану для потерпілого та суспільства посткримінальну поведінку у виді повернення транспортних засобів, якими незаконно заволоділи, шляхом передбачення можливості звільнення від кримінальної відповідальності або обов'язкового пом'якшення покарання. Втім, у разі спільного незаконного заволодіння транспортним засобом співучасникам, якщо вони повернуть транспортний засіб та повністю компенсують заподіяну шкоду, держава не гарантує не тільки звільнення від кримінальної відповідальності за вчинене, а й навіть пом'якшення покарання. Справа в тому, що у кримінальному законодавстві України відсутні спеціальні правила призначення покарання в разі примирення з потерпілим, у тому числі для випадків укладення угоди про примирення у кримінальному провадженні. У ч. 5 ст. 65 КК закон лише зазначає, що суд признає покарання, узгоджене сторонами, у разі затвердження вироком угоди про примирення. Що ж стосується правил пом'якшення покарання, передбачених у ст. 69 та 69-1 КК, то їх застосування в разі вчинення кримінального правопорушення у співучасті та примирення з потерпілим у змозі виявитися не можливим унаслідок відсутності відповідних підстав у поведінці співучасників.

Безумовно, сторони кримінально-правового конфлікту під час

укладення угоди про примирення в кримінальному провадженні можуть узгодити вид та розмір покарання, прийнятні для кожної сторони (ст. 471 КПК). Проте відсутність у КК спеціальних правил призначення покарання для випадків компромісного вирішення кримінально-правового конфлікту може призводити до помилок у визначенні міри покарання. Свідченням цього є узагальнення судової практики, згідно з якою однією з розповсюджених підстав відмови судами в затвердженні угоди про примирення було встановлення в судовому засіданні невідповідності умов поданої на затвердження угоди вимогам кримінального законодавства в частині узгодженого між сторонами угоди покарання, що, на думку ВССУ, пояснюється юридичною неграмотністю потерпілого та підозрюваного/обвинуваченого, а також помилками, які допускають прокурори [8]. У цьому аспекті обґрунтованою видається думка В.М. Бурдіна та В.І. Тютюгіна, які наголошують на тому, що сьогодні застосування компромісних процедур у кримінальному судочинстві входить у конфлікт із фундаментальними принципами кримінального права. Досить часто призначення покарання відбувається без урахування вимог матеріального кримінального законодавства. А вже в іншому випадку втрачається значення самої угоди – просто немає про що домовлятися. Проте такого роду угоди фактично нівелюють значення загальних засад призначення покарання та інших матеріальних підстав застосування відповідних кримінально-правових інститутів [9; 10]. Саме тому існує нагальна потреба відповідного реформування матеріального кримінального законодавства в частині правової регламентації правових наслідків у виді звільнення від кримінальної відповідальності або обов'язкового пом'якшення покарання для випадків досягнення при-

миріння з потерпілим, у тому числі в разі вчинення кримінального правопорушення у співучасті.

Висновки. Впровадження ідей відновного правосуддя у правове поле України – це не просто реформа кримінального судочинства, це амбіційний довготривалий процес перетворення механізму здійснення правосуддя, який включає не тільки радикальну зміну поглядів на способи вирішення кримінально-правового конфлікту, а і трансформацію соціальних відносин та правової політики в цілому. У цьому аспекті подальший розвиток технологій відновного правосуддя як інструменту соціального захисту та відновлення порушеного права вимагає не тільки всебічної соціальної підтримки та державних інвестицій у розвиток програм примирення, а й удосконалення законодавчої бази. Одним із напрямів такого реформування може стати подальший розвиток правових можливостей врегулювання конфлікту між потерпілим та підозрюваним/обвинуваченим без застосування засобів державного примусу або за мінімального їх використання для випадків учинення кримінального правопорушення у співчасті шляхом заохочення позитивної посткримінальної поведінки підозрюваного/обвинуваченого, спрямованої на відновлення порушених прав потерпілого, компенсації заподіяної матеріальної та моральної шкоди.

У статті досліджуються питання впровадження парадигми відновного правосуддя в кримінальне законодавство України. Розглядаються основні принципи компромісного способу вирішення кримінально-правового конфлікту. Зазначається, що ідеї відновного правосуддя з'явилися у світі як відповідь на кризу традиційного кримінального судочинства, яке насамперед має каральне спрямування. За такого підходу відновлення порушених суспільних відносин відбу-

вається за рахунок застосування репресивних засобів, ключова роль серед яких відводиться покаранню, при цьому інтереси потерпілого відходять на другий план. Водночас відновне правосуддя представляє собою зовсім інший підхід до здійснення правосуддя, ніж традиційна судова система. Відновне правосуддя зосереджується на компенсації спричинених збитків, усуненні заподіяної шкоди, реінтеграції правопорушника в суспільство та наданні можливості всім сторонам кримінально-правового конфлікту брати безпосередню участь у процесі здійснення правосуддя. Традиційна каральна модель збільшує негативні наслідки, завдані правопорушником, певним чином сприяючи вторинній віктимізації жертви. Вона переважно звернена в минуле і на особу правопорушника. Навпаки, відновлювальна модель зосереджується на сьогоденні та майбутньому, спрямовуючи свої зусилля на зменшення емоційного напруження жертви та усунення матеріальних збитків.

У статті звертається увага на відсутність у кримінальному законодавстві норм, що заохочують до позитивної посткримінальної поведінки в разі вчинення кримінального правопорушення у співучасті. Зважаючи на міжнародний та позитивний зарубіжний досвід застосування компромісних програм вирішення кримінально-правового конфлікту, обґрунтовується доцільність упровадження у сферу кримінального законодавства України поряд із каральними формами реакції на кримінальне правопорушення нових, соціально-орієнтованих технологій, які стимулюють та заохочують до позитивної посткримінальної поведінки і сприяють ресоціалізації правопорушників, зокрема для випадків учинення кримінального правопорушення у співучасті.

Ключові слова: відновне правосуддя, кримінальна відповідальність,

звільнення, пом'якшення покарання, співучасть.

Yevdokimova O. On prospective directions of introduction of restorative justice in the criminal legislation of Ukraine

The article examines the implementation of the paradigm of restorative justice in the criminal legislation of Ukraine. The basic principles of a compromise method of resolving a criminal conflict are considered. It is noted that the idea of restorative justice appeared in the world in response to the crisis of traditional criminal justice, which is primarily punitive. In this approach, the restoration of disturbed social relations occurs through the use of repressive means, a key role among which is given to punishment, while the interests of the victim recede into the background. Restorative justice focuses on compensating for the consequences caused, eliminating the damage caused, reintegrating the offender into society and enabling all parties to the criminal conflict to participate directly in the administration of justice. The traditional punitive model increases the negative consequences caused by the offender, in some way contributing to the secondary victimization of the victim. It is mostly addressed to the past and to the identity of the offender. On the contrary, the recovery model focuses on the present and the future, focusing on reducing the victim's emotional stress and eliminating material damage.

The article draws attention to the lack of norms in criminal law that encourage positive post-criminal behavior in the case of committing a criminal offense in complicity. Based on international and positive foreign experience in the application of compromise programs to resolve criminal conflicts, the article substantiates the feasibility of introducing into the criminal law of

Ukraine along with punitive forms of response to criminal offenses, new, socially oriented technologies that can stimulate the offender to positive behavior and also contribute to its resocialization, including for cases of committing a criminal offense in complicity.

Key words: restorative justice, criminal liability, release, mitigation of punishment, complicity.

Література

1. Зер Х. Восстановительное правосудие: новый взгляд на преступление и наказание : пер. с англ. ; общ. ред. Л.М. Карнозовой. Москва : МОО Центр «Судебно-правовая реформа», 2002. 328 с.

2. Grace Yeو Restorative Justice as a Response to Atrocity: Profound or Merely Pragmatic? E-International Relations. Aug 25 2020. URL: <https://www.e-ir.info/pdf/87161>

3. Victim Offender Mediation. URL: <http://restorativejustice.org/restorative-justice/about-restorative-justice/tutorial-intro-to-restorative-justice/lesson-3-programs/victim-offender-mediation/#sthash.AjPiUzW8.dpbs>

4. Основні принципи ООН щодо впровадження програм відновного правосуддя у кримінальних справах. Резолюція від 24 липня 2002. Економічна і Соціальна Рада ООН. URL: <http://ipcг.org.ua/upload/bazovi-printsipi-on-ukr.pdf>

5. Директива Європейського парламенту і Ради Європейського Союзу 2012/29/EU про встановлення мінімальних стандартів щодо прав, підтримки та захисту потерпілих від злочину, а також заміну Рамкового Рішення Ради Європейського Союзу 2001/220/JHA від 25 жовтня

2012 року. Відшкодування потерпілим від насильницьких злочинів: європейські стандарти і зарубіжне законодавство. Київ : Москаленко О.М., 2015. 268 с.

6. Інститут миру і порозуміння. Впровадження відновного правосуддя в Україні. URL: <http://ipcг.org.ua/proekti/464.html>

7. Дудоров О.О., Ємельяненко В.В., Мовчан Р.О. Кримінальна відповідальність за незаконне заволодіння транспортним засобом: аналіз законодавчих новел. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 1. С. 277–286. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-1/69> ; URL: http://lsej.org.ua/1_2021/71.pdf

8. Узагальнення судової практики здійснення кримінального провадження на підставі угод (розглянуто та затверджено на нараді суддів судової палати у кримінальних справах ВСС). 22 січня 2014 року м. Київ. Закон і бізнес. 12.07–18.07.2014. № 28 (170). URL: https://zib.com.ua/ua/92558-uzagalnennya_vssu_vid_22012014_tekst.html

9. Бурдін В.М. Проблеми узгодження нового Кримінального процесуального кодексу та Кримінального кодексу України. Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. 2012. № 6. С. 48–56.

10. Тютюгин В.И. Некоторые вопросы назначения наказания по соглашению сторон в связи с принятием нового Уголовного процессуального кодекса Украины. Основні напрями розвитку кримінального права та шляхи вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 11–12 жовт. 2012 р. Харків : Право, 2012. С. 81–86.

